

PR Mokřiny u Krahulčí

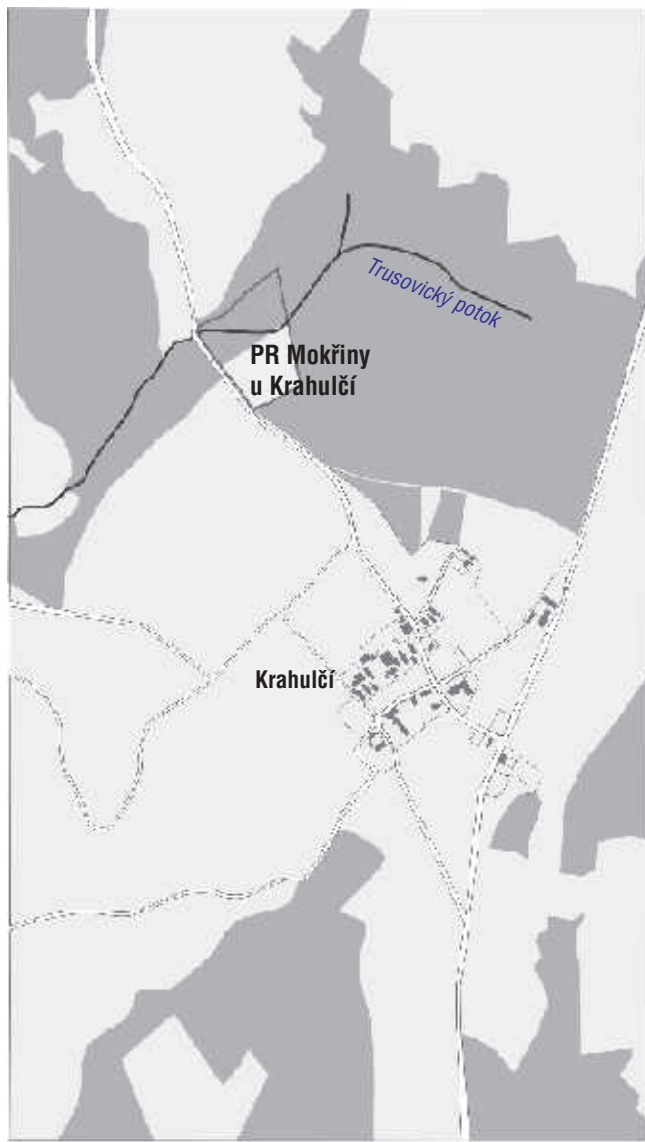
Jedna z nejpočetnějších populací starčku bahenního v České republice se nachází asi 500 metrů severozápadně od obce Krahulčí (okres Bruntál) v nivě Trusovického potoka v centrální části Nízkého Jeseníku, v nadmořské výšce 594 až 600 metrů nad mořem. Poměrně nedávno, v roce 2001, byla tato lokalita vyhlášena přírodní rezervací. Na relativně malé ploše, čítající 3,24 ha, se vedle sebe vyskytují zachovalé porosty podmáčených smrčín, vrbin a vlhkých, převážně moliniových luk.

Kromě výše zmíněného kriticky ohroženého starčku bahenního, zde rostou i další cenné druhy, jako např. mečík obecný (střecholistý) (*Gladiolus imbricatus*), hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*), kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*) prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), vrba rozmarýnolistá (*Salix rosmarinifolia*) a kamzičník rakouský (*Doronicum austriacum*).

Současný stav území je výsledkem dřívějšího kosení většiny ploch a současně jeho zanedbání v posledním desetiletí. Části luk v důsledku absence kosení začaly zarůstat vrhami a na některá místa začala expandovat třtina křovištní (*Calamagrostis epigeios*). Nesečení mělo ale i pozitivní vliv, a to na populaci starčku bahenního, která se spíše rozrůstala. Do budoucna by bylo tedy vhodné, aby území zůstalo heterogenní mozaikou kosených a nekosených typů vegetace. Při sestavování Plánu péče o toto chráněné území byly proto vytyčeny následující dlouhodobé cíle:

- Zachovat mozaiku nelesních a lesních ploch, která dává předpoklad vysoké druhové diverzity (pestrosti).
- Zachovat podmínky pro výskyt starčku bažinného a dalších ohrožených druhů rostlin.
- Zachovat stávající vodní režim příznivý pro existenci řady mokřadních druhů.

Pro veřejnost zde byla v roce 2001 instalována informační tabule.

Vydává:

Sagittaria - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy
Holická 31/19, Olomouc 772 00

Text sestavila: Lenka Ondráková

Ilustrace a grafická úprava: Jiří K. Jurečka
Olomouc 2003

Náklad: 1000 ks

Podpořeno z grantu nadace Partnerství
a Ministerstva životního prostředí ČR

Starček bažinný (*Senecio paludosus* L.)

SAGITTARIA
Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy

Starček bažinný (*Senecio paludosus* L.)

? Jak vypadá a jak žije ?

Jeho výška, až 2 m, a zlatožlutá barva květů dělají z tohoto starčku jednu z našich nejstatnějších a zároveň nejkrásnějších rostlin.

Je to vytrvalá bylina s nevětvenou lodyhou, zubatými celistvými listy a bohatým květenstvím latou. Ta je složena ze zlatožlutých úborů, které mají, na rozdíl od ostatních běžnějších druhů starčků, větší počet (10 - 20) jazykovitých květů - viz obrázek.

Kvete relativně dlouho a pozdě, začíná v červenci a na poslední kvetoucí jedince můžeme narazit i na začátku října. Rozmnožuje se především generativně, pomocí velkého množství nažek.

Ty začínají klíčit krátkou dobu po vysemenění a jejich klíčivost je velice dobrá.

? Kde roste a roste ?

Tak jako v minulosti, tak i dnes se s ním můžeme setkat ve volné přírodě velmi vzácně. Proto také patří k nejvíce chráněným druhům naší flóry.

Obecně v České republice rozeznáváme tři poddruhy tohoto starčku:

- Starček bažinný pravý (*Senecio paludosus* subsp. *paludosus*) v současnosti roste pouze v Nížkém Jeseníku (viz mapa)
- Starček bažinný úzkolistý (*Senecio paludosus* subsp. *angustifolius*) roste na jižní a střední Moravě, v současnosti je neznámý
- Starček bažinný vlnatý (*Senecio paludosus* subsp. *lanatus*) roste ve středních a východních Čechách, v současnosti je vyhynulý

V současné době tedy starček bažinný roste pouze na severní Moravě. Při jeho mapování v roce 2003 byl zaznamenán na 51 mikrolokalitách. Nejpočetnější populace, čítající až tisíce jedinců, se nachází v nivách potoka Trusovického, Hrušového a Lesné, menší podél řeky Bystřice a jejích přítoků. Izolovaná a velmi chudá je populace v Přírodní rezervaci Smolenská luka ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá (podrobněji viz následující mapka).

Celosvětově roste druh od Anglie po západní Sibiř, na severu po jižní Švédsko, na jihu zasahuje až do severozápadní Anatólie. Mluvíme tedy o tzv. eurozápadosibiřském areálu.

Nejčastěji se s ním můžeme setkat na březích vodních toků. Vyhovují mu podmáčené, často periodicky zaplavované humózní půdy slatinného typu. Nemá rád zástín, takže ho nenajdeme např. V pobřežních olšinách.

? Proč je ohrožen?

- Přímá likvidace lokalit (rozorání, zatopení, stavební činnost).
- Nepřímá likvidace lokalit (meliorace, změny vodního režimu, hnojení).
- Sukcesní změny na lokalitách (zarůstání, invaze nepůvodních druhů).

? Jak ho chceme chránit?

- V Přírodních rezervacích Mokřiny u Krahulčí a Smolenská luka zajistit řádné obhospodařování podle plánů péče.
- Zrevidovat současný stav rozšíření druhu.
- Cíleným výzkumem rozšířit zatím velmi kuse znalosti o ekobiologii druhu.
- Sbírat nažky a založit semennou banku pro dlouhodobou konzervaci.
- Pokračovat v kultivaci druhu, zvážit reintrodukcii (opětovné vysazení) rostlin z původního rostlinného materiálu na některé lokality.
- Propagovat ochranu tohoto vzácného druhu.